

“Volem trencar la muralla de silenci que envolta la casa reial espanyola”

Ja va aixecar polseguera amb l'emblemàtica frase històrica de “mori el Borbó!”. I ara presenteu aquesta denúncia al Tribunal d'Estrasburg. No us fa por que acabin reduint la iniciativa a allò de “són coses d'en Tardà”?

—Que ho puguin dir? Segur. Però també van errats si creuen que ens acomplexarem o reduïrem els nostres objectius per por dels intents de trivialització o folklorització de les nostres idees. Ens van voler ridiculitzar i van ignorar la història de Catalunya —tot i que ho vam explicar i aclarir—, en no voler ignorar el significat històric d'aquell crit popular, d'un temps concret, que significava un clam amb la voluntat d'enterrar una etapa i iniciar-ne una de nova. I, diguem-ho de passada, un crit que històricament a Castella havia quallat, també, amb la forma de “¡abajo el Borbón!”. Bé, tot això forma part de les armes de l'adversari. Sí que lamentem que hi caigui gent del nostre país, o del país veí que es diuen d'esquerres. Però bé, és una anècdota.

També ens ridiculitzaven i deien que era *freak* quan parlàvem en català al Congrés... Som republicans, d'esquerres i independentistes. I qui cregui una altra cosa, hi ha unes altres opcions polítiques. Ara, vergonya i complex? Cap ni un.

—Quin és l'objectiu final de la demanda presentada a Estrasburg?

—Som als inicis de la batalla. Hem de tenir en compte que durant gairebé trenta anys ha imperat la gran conxorxa del silenci entre les forces polítiques que van legitimar la transició espanyola i la Constitució. D'alguna manera, aquestes formacions sempre s'han aclucat d'ulls quan algú els recordava que vivíem en un escenari ple

El diputat d'ERC al Congrés dels Diputats Joan Tardà (Barcelona, 1953) ha denunciat l'estat espanyol al Tribunal Europeu dels Drets Humans perquè la mesa del Congrés —amb l'aval del TC— es nega a tramitar preguntes i iniciatives parlamentàries sobre Joan Carles I i la casa reial espanyola.

d'anomalies pel que fa a la institució del cap d'estat espanyol.

Precisament, aquests darrers dies he sentit unes declaracions vergonyants, de l'ex-portaveu d'un grup parlamentari d'esquerres, comunista per més senyes, Julio Anguita, que deia que si ara tornés a ser diputat, prometeria la Constitució espanyola per imperatiu legal... Home, i això ho diu ara, el 14 d'abril del 2009! Per què no ho va fer mai quan liderava un grup d'esquerres que va arribar a tenir més de vint diputats al Congrés? Amb això vull dir que aquest comportament de l'esquerra durant tots aquests anys evidencia la conxorxa del silenci.

I tot això va canviar quan va arribar un grup parlamentari republicà, el 2004, al Congrés. Allà, va començar

tot plegat. Nosaltres vam assumir el primer pas per començar a trencar aquesta opacitat. Aquesta denúncia forma part d'aquest objectiu polític i ideològic de trencar aquesta muralla de silenci que envolta la casa reial espanyola.

—Com s'arriba a plantejar una demanda al Tribunal dels Drets Humans?

—Vam presentar un centenar de preguntes per obtenir informació que considerem rellevant sobre el rei i la casa reial. Així mateix, vam presentar una iniciativa perquè el govern hagués de presentar una liquidació pressupostària de totes les partides relacionades amb la casa reial, contingudes als pressupostos de l'estat, aprovades pel mateix parlament l'exercici anterior.

Fixeu-vos si mai s'havia fet res en trenta anys, que ni tan sols es van atrevir a admetre les preguntes, ni la proposició no de llei!

És a dir, la mesa del Congrés dels Diputats, amb el vot de CiU, PSOE i PP donava per bo el 2007 que el parlament no tingués cap iniciativa, ni tan sols per a informar-se, sobre res relacionat amb el rei i la casa reial.

Per això vam anar al Tribunal Constitucional, per presentar un recurs d'empara. Hi ha hagut diputats que han presentat recursos d'aquesta mena perquè han considerat lesionats els seus drets, i els han donat la raó. En el nostre cas, no, perquè com que es tracta del rei i totes les institucions participen d'aquesta gran conxorxa, ens neguen el dret. Val a dir que amb el vot particular d'un dels magistrats, que ho va veure d'una altra manera.

—I en vista de la negativa d'empara del TC, recorreu al Tribunal d'Estrasburg.

—Sí. És que parlem d'un fet molt important. Es vulnera el dret de l'acció d'un representant de la sobirania popular! Ells són conscients que això és una anomalia, que no s'aguanta per enlloc, que no té res a veure amb la democràcia i que no passa a cap més monarquia parlamentària.

Amb aquesta batalla volem justament trencar aquest gran silenci. Volem trencar el tabú que avui és parlar i debatre sobre la casa reial. Serà trencant el silenci del parlament, que podrem passar a una segona fase. Però

ara, hi insisteixo, som a la primera, que no qüestiona la legalitat constitucional. És una primera batalla per a la transparència democràtica. Una societat democràtica, moderna no pot tenir tabús. Per això saben perfectament que aquesta batalla la tenen perduda.

—Anar a Estrasburg per aquesta causa no és una mica exagerat?

—És que insisteixo que tot això és molt important. Darrere de tot això hi ha un debat ideològic de profunditat. Nosaltres posem en evidència els privilegis d'una antigalla, d'una institució que és una rêmora del passat. Posem en contradicció l'*statu quo* que s'ha mantingut durant aquests anys, que hipoteca la democràcia per mantenir aquest llast heretat des de la transició, aquesta institució que mai no ha demanat disculpes per haver jurat els *principios del Movimiento*. O és que ja no volem recordar qui hi havia, en aquell balcó, un dia de setembre del 1975, al costat del dictador, quan es van signar cinc sentències de mort, entre les quals les del *Txiki*?

Som en aquesta primera fase, la de trencar els murs del silenci. I ells saben perfectament que s'hi juguen molt, perquè són conscients que quan entrin al debat polític tenen els peus de fang.

—Però no creieu que avui el rei té molt suport social?

—Sempre s'ha dit que hi ha més *joancarlistes* que monàrquics. Però és evident que el seu fill heretarà una institució que ha estat superada pel temps, perquè ni tan sols han superat les contradiccions que els republicans, amb dificultat i sols, els anem posant. Passa que —és cert— vivim aquesta gran hipocresia de les forces polítiques que durant tants anys han pensat que no pagava la pena d'encarar el tema, i que han anat legitimant aquesta institució. Així, la confluència dels interessos d'aquestes formacions amb els de la casa reial han fet que es projectés una imatge pública de rei *popular*.

—Què demanàveu, que sigui tan delicat per a la casa reial per a arribar a impedir les respostes?

—De tot. Demanàvem informació exhaustiva de la institució. I no parlàvem només de la fiscalitat del rei, sinó de molts més temes vinculats a l'exercici d'allò que se suposa que fa el cap



DANI CODINA

El diputat d'ERC al Congrés, Joan Tardà.

d'un estat. Qüestions que, des d'un punt de vista de la defensa de valors democràtics, es podien demanar, i que una formació que defensa el progrés social pot requerir d'una institució com la casa reial.

Però bé, els Borbons, ja de mena, no han transmès els valors més progressistes ni han exercit un lideratge que pugui ser exemple per a la societat. Només un detall, no han estat capaços ni tan sols de demanar al govern de l'estat, *de motu proprio*, la congelació de les seves aportacions a compte de les arques de l'estat, com sí que ho han fet moltes altres administracions. No hauria estat un gest edificant?

Volem saber quins ingressos atípics té, com gasta els diners públics. Per

“Si les cases reials són controlades pels parlaments respectius, per què aquesta no?”

què durant tants anys la bola s'ha fet tan gran, i més gran, que no poden respondre res.

Si totes les cases reials són controlades pels parlaments respectius, per què aquesta no? Ells saben per què ho fem, no ens hem d'enganyar. Saben que som republicans i quins són els nostres valors. Som davant d'un combat ideològic, i d'acord, serà un combat desigual, com el de David contra Goliat.

—Això, voleu dir que no és una anècdota, en comparació amb tot allò que hi ha en joc avui?

—És que el combat ideològic, la defensa dels drets, de la radicalitat democràtica forma part de les prioritats de tot partit polític que pretengui una transformació social. Perquè no solament ens preocupa quan sortirem de la crisi, sinó en quines condicions ens en sortirem. Volem una societat més justa, volem que la crisi política no serveixi per a desballestar l'estat del benestar. No volem una societat que surti d'aquesta crisi poruga.

Enric Rimbau